

Selvitys Paraisten kaupungin varhaiskasvatuksesta 2023

Tarpeet, tulevaisuudennäkymät ja palvelurakenne

Sisältö

Johdanto	2
Toiminta	3
Ohjausasiakirjat.....	4
Johtajuus	7
Henkilöstöresurssit	7
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tilat	8
Talous.....	9
Varhaiskasvatuksen yksiköt	12
Kirjalansaari.....	12
Kirjalan päiväkoti.....	12
Kirjala förskola.....	12
Nilsbyn esiopetus	12
Keskusta	13
Koivuhaan päiväkoti.....	13
Satuniityn päiväkoti	13
Knattebo päiväkoti.....	14
Villa Kamomillan vuoropäiväkoti	14
Perhepäiväkodit Junibacken, Näckrosen, Peukaloinen ja Vaahteramäki	14
Perhepäiväkodit Solgränd ja Solvind.....	14
Perhepäivähoitajat (omassa kodissa)	15
Skräbböle	15
Pjukalan päiväkoti	15
Ostopalvelupäiväkodit	15
Nauvon kunta-alue.....	15
Päiväkoti Karusellen.....	15
Esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus Kompis.....	15
Korppoon kunta-alue	15
Korppoon päiväkoti.....	15
Houtskarin kunta-alue	16
Houtskarin päiväkoti	16
Iniön kunta-alue	16
Iniön päiväkoti.....	16
Kolme erilaista kokonaisuusvaihtoehtoa	17
Ennuste varhaiskasvatuksen lapsimääristä vuosina 2023–2028	17

Johdanto

Varhaiskasvatuksen palvelurakenneselvitys on toimenpide vuosien 2020–2022 talouden tasapainottamisohjelmasta, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.5.2020. Selvitysluonnos Paraisten kaupungin varhaiskasvatuksesta 2021 esiteltiin sivistyslautakunnalle 19.5.2021. Sivistyslautakunta päätti tuolloin palauttaa asian jatkokäsittelyä varten. Seuraavaksi luonnosta esiteltiin uudelle sivistyslautakunnalle 23.11.2021. Päivitettyä selvitystä käsiteltiin kaupunginhallituksessa 17.1.2022 ja luottamushenkilöiden iltakoulussa 29.3.2022. Kaupunginvaltuusto käsitteli selvitystä kokouksessaan 20.6.2022, jolloin päätettiin, että selvitys palautetaan sivistysosastolle jatkokäsittelyä varten.

Vuoden 2021 jälkeen varhaiskasvatustalouteen ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin on tullut muutoksia ja myös yhteiskunta yleensä on muuttunut, minkä vuoksi Vertikal Oy:ltä ostettiin uusi raportti. Raportti esiteltiin sivistyslautakunnan kokouksessa 14.12.2022. Raportti sisältää muun muassa kustannus- ja resurssilaskelman, varhaiskasvatuksen palvelutarveskenaariot ja palveluverkko- ja palvelurakenneanalyysin.

Materiaalia on työstänyt viranhaltijaryhmä, johon kuuluvat Kerstin Lassinniemi, varhaiskasvatuspäällikön sijainen, Annette Karlsson, palveluohjaaja (22.12.2022 saakka), Anna-Kajsa Sjöman, palveluohjaaja (2.1.2023 alkaen), Monika Karlsson, päiväkodin johtaja, Ann-May Landor, päiväkodin johtaja ja Annukka Koskinen, suunnittelija. Talouspäällikkö Petra Palmroos on kirjoittanut talousluvun. Kaavoitusta on kuultu Paraisille suunniteltaviin uusiin asuinalueisiin liittyen. Selvityksessä Paraisten kaupungin varhaiskasvatuksesta 2023 huoltajien ja henkilöstön mielipiteet on otettu huomioon keväällä 2021 toteutetun kyselyn tulosten pohjalta. Viranhaltijaryhmä päätti, ettei se toteuta samaa kyselyä, koska monet perheet ja henkilöstö ovat samoja kuin kaksi vuotta sitten.

Paraisilla syntyneiden lasten määrä on laskenut voimakkaasti kymmenen viime vuoden aikana, 130–160 lapsesta 90–100 lapseen vuodessa. Kahtena viime vuonna syntyneiden lasten määrä on ollut noin 100 vuodessa. Viimeiset viisi vuotta 0–4-vuotiaiden lasten nettotulomuutto on ollut keskimäärin +15. Keskimäärin 10 lasta muista kunnista on sijoitettu sijaiskotiin Paraisille. Huhtikuusta 2022 alkaen noin 10 ukrainalaista lasta on osallistunut varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Paraisten kaupunki on päättänyt vastaanottaa 1–4 kiintiöpakolaisperhettä vuodessa. Varhaiskasvatuksen käyttöaste on korkea (88 prosenttia) ja sen arvioidaan nousevan edelleen sen myötä, että asiakasmaksujen tuloja korotetaan maaliskuusta 2023 alkaen, jolloin arviolta 50 prosenttia lapsista saa maksutonta varhaiskasvatusta. Käyttöasteen tosiasiallista nousua on vaikea ennustaa. Jo nyt on havaittavissa trendi, jossa usealla lapsella on entistä lyhyempi loma, koska maksuttomat lomakuukaudet vaikuttivat perheen talouteen.

Selvityksessä valaistaan niitä kehyksiä ja vaatimuksia, jotka varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ohjausasiakirjat asettavat henkilöstölle ja toiminnalle, ja esitellään lisäksi eri vaihtoehtoja siitä, miten varhaiskasvatus ja esiopetus voitaisiin järjestää jatkossa kestävästi, joustavasti ja taloudellisesti.

Valtakunnallisesti tarkasteltuna kelpoisen ja osaavan henkilöstön löytäminen on haastavaa. Tämä haastavuus näkyy yhä enemmän myös Paraisten varhaiskasvatuksessa. Siksi on tärkeää, että Paraisten kaupunki on vetovoimainen työpaikka, jolle on tärkeää, että henkilöstöllä on hyvät työolosuhteet, joissa sekä nykyinen että tuleva henkilöstö haluaa työskennellä.

Toiminta

Varhaiskasvatus on tärkeä osa lapsen elämää ja sen aikana rakentuu osa elinikäisen oppimisen perustasta. Toiminnan toteuttamiseksi sekä turvallisen ja selkeän oppimispolun luomiseksi varhaiskasvatuksesta perusopetukseen on tärkeää, että on olemassa yhteneväinen näkemys ja kokonaiskuva. On myös tärkeää luoda kestävä palvelurakenne, jossa perheet tietävät, mitä palveluja on pitkällä aikavälillä tarjolla.

Palvelusuunnittelu ja -ohjaus ovat tärkeä osa laadukasta ja kestävää toimintaa. Paraisilla lähtökohtana on lapsen etu, mikä käytännössä merkitsee muun muassa sitä, että keskitytään lapsen sijoittamiseen kestävästi siten, että lapsi mahdollisuuksien mukaan välttyisi vaihtamasta ryhmää tai yksikköä vuoden aikana. Lisäksi on tärkeää, että sisarukset on mahdollista sijoittaa samaan yksikköön. Jotta lapsi saisi hyvän alun ja yhteyden, tarjotaan yhteistyössä huoltajien kanssa suunniteltava turvallinen perehdytysjakso.

Varhaiskasvatuspaikkoja myönnetään jatkuvasti ympäri vuoden. Siksi on tärkeää, että eri yksiköissä on vapaita paikkoja koko vuoden ajan. Koivuhaan ja Tennbyn alueille tehdään vuositasolla eniten hakemuksia. Koronan myötä huoltajien tekemä etätö on lisääntynyt ja useilla kahden auton perheillä on nykyään vain yksi auto. Etätöön lisääntyminen on vaikuttanut toiveisiin lapsen varhaiskasvatuspaikan sijainnista.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on yhteensä kymmenkunta sijoitettua lasta. Se hyvinvointialue, johon lapsen kotikunta kuuluu, maksaa sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen, ja esiopetusta saavista lapsista maksetaan kotikuntakorvaus.

Erityisvarhaiskasvatusta kehitetään osana varhaiskasvatuksen kokonaisuutta, koska eri tukimuotoja tarvitsevat lapset vaikuttavat varhaiskasvatuksen kokonaispaikkamäärään. Inklusioperiaatteen mukaan lapsella on oikeus saada tarvitsemansa tuki mahdollisimman pitkälti omassa ryhmässä. Varhaiskasvatustalain määrittelee, että jos päiväkodissa tai perhepäiväkodissa on yksi tai useampi vammaisen tai tehostetun tai erityisen tuen tarpeessa oleva lapsi, tämä on huomioitava lapsi- tai henkilöstömäärässä. Kaikille lapsille on taattava mahdollisimman yhtenäinen oppimispolku ilman, että lapsi joutuu sopeutumaan uuteen ympäristöön useita kertoja. Koulun erityisopetuksen kanssa tehtävän yhteistyön tulee olla joustavaa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja ohjaa lapsen esiopetukseen, ja koulun erityisopettaja ottaa lapsen vastaan tässä oppimispolun siirtymävaiheessa.

Tällä hetkellä Paraisten kunta-alueella toimintamuotoina tarjotaan päiväkotia, perhepäiväkotia ja perhepäivähoitoa, ja Nauvossa, Korppoossa, Houtskarissa ja Iniössä päiväkotitoimintaa. Esiopetus järjestetään kaikilla kunta-alueilla päiväkodissa tai koulun kiinteistössä. Jotta päivä olisi lapselle mahdollisimman eheä, esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus järjestetään samassa ryhmässä. Nilsbyn esiopetuksessa on kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun koeryhmä, kun taas Korppoon päiväkodissa, Pjukalan päiväkodissa ja Koivuhaan päiväkodissa on verokkiryhmit. Perhepäivähoitaja työskentelee Utössä varhaiskasvatuksen tarpeen kattamiseksi sielläkin.

Paraisten kunta-alueella vuorohoitoa järjestetään päiväkotia Villa Kamomillassa. Muilla kunta-alueilla vuorohoitoa järjestetään tarvittaessa.

Leikkipuistotoiminta lopetettiin muutama vuosi sitten vähäisen kävijämäärän vuoksi. On selvitettävä, onko leikkipuistotoiminnalle tai muulle avoimelle varhaiskasvatukselle kysyntää tulevaisuudessa.

Keväällä 2021 toteutetun varhaiskasvatusselvityksen yhteydessä huoltajilla oli mahdollisuus vastata kyselyyn. Siihen vastasi yhteensä 343 huoltajaa. Tuloksen mukaan reilut 80 prosenttia huoltajista pitää tärkeänä, että lapsi voi olla samassa yksikössä koko varhaiskasvatuksensa ajan. Yli 90

prosenttia huoltajista pitää tärkeänä, että sisarukset saavat paikan samasta yksiköstä. Kysymykseen siitä, pitäisikö esiopetuksen olla varhaiskasvatuksen vai koulun yhteydessä vai erillinen yksikkö, 69,7 prosenttia vastasi, että esiopetuksen pitäisi olla varhaiskasvatuksen yhteydessä, 22,7 prosenttia, että esiopetuksen pitäisi olla koulun yhteydessä ja 7,6 prosenttia, että esiopetuksen pitäisi olla oma yksikkönsä. Lähes 60 prosenttia oli sitä mieltä, että kaksikielinen varhaiskasvatus vastaa heidän tarpeitaan parhaiten, ja 40 prosenttia sitä mieltä, että varhaiskasvatus lapsen äidinkielellä vastaa heidän tarpeitaan parhaiten.

Varhaiskasvatuksen haasteet

Ohjausasiakirjat

Varhaiskasvatusta ohjaa varhaiskasvatustilaki (2018/540), esiopetusta perusopetuslaki (1998/628) ja esiopetuksen täydentävää varhaiskasvatusta varhaiskasvatustilaki.

Varhaiskasvatusasetuksessa (2018/753) määritellään päiväkodin henkilöstön mitoitus ja perhepäiväkodin henkilöstön mitoitus. Päiväkodin henkilöstön mitoituksen mukaan ryhmässä, jossa on 7 kolme vuotta täyttänyt lasta, tulee kasvatusta, opetusta ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi varhaiskasvatuksen opettaja, yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, yksi varhaiskasvatuksen sosionomi tai yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Vastaava suhdeluku on 4 alle kolmevuotiaasta lasta yhdelle opettajalle, sosionomille tai lastenhoitajalle. Päiväkotiryhmässä saa olla enintään 12 alle kolmevuotiaasta lasta ja 3–6-vuotiaita lapsia enintään 21. Jokaisessa ryhmässä työskentelee

vähintään kolme henkilöä (opettaja, erityisopettaja, sosionomi tai lastenhoitaja), joista yhden tulee olla varhaiskasvatuksen opettaja.

Perhepäivähoitajan hoidettavana voi olla enintään 4 lasta ja perhepäiväkodissa saa olla enintään 12 lasta ja kolme perhepäivähoitajaa.

Varhaiskasvatuslain mukaan mitoituksesta ei saa poiketa henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Tämän osittaiseksi mahdollistamiseksi useimmat Paraisten päiväkodit ovat palkanneet vähintään yhden varahenkilön ja perhepäiväkodit kaksi varahenkilöä. Varahenkilö työskentelee päiväkodin tai perhepäiväkodin vakituksena sijaisena.

Varhaiskasvatuslaissa määritellään lapsen oikeus kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistävään tukeen. Jos päiväkodissa tai perhepäiväkodissa on yksi tai useampi vammaisen tai tehostetun tai erityisen tuen tarpeessa oleva lapsi, tämä on huomioitava lapsi- tai henkilöstömäärässä. Tämä merkitsee sitä, että lapsiryhmä voi olla pienempi tai että ryhmään palkataan yksi opettaja, erityisopettaja tai lastenhoitaja lisää.

Varhaiskasvatuksen velvoitteiden ja muutosten aikajana

Kuva: Varhaiskasvatuksen velvoitteiden ja muutosten aikajana

Varhaiskasvatuksen siirryttyä opetus- ja kulttuuriministeriön alaiseksi 1.1.2013 ohjausasiakirjoihin on tehty muutoksia melkein vuosittain, joista on seurannut jonkinasteisia muutoksia toimintaan. Melkein joka kerta, kun varhaiskasvatuslakia on muutettu, Opetushallitus on laatinut uudet varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, mikä vuorostaan on merkinnyt sitä, että kunnat ovat päivittäneet kunnalliset varhaiskasvatussuunnitelmansa. Ensimmäinen kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma laadittiin vuonna 2016. Seuraavien kuuden vuoden aikana varhaiskasvatussuunnitelma on uudistettu kahdesti. Henkilöstö kokee, että muutoksia varhaiskasvatussuunnitelmaan tehdään niin usein, että muutosta on vaikea ehtiä jalkauttaa toimintaan ennen kuin seuraava muutos jo tehdään.

Opetushallitus on laatinut varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Parainen on laatinut paikalliset suunnitelmansa näiden pohjalta. Paikalliset suunnitelmat, Paraisten kaupungin vuoden 2022 varhaiskasvatussuunnitelma, läroplan för den svenskspråkiga förskoleundervisningen i Pargas stad ja Paraisten kaupungin suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelma, ohjaavat Paraisten varhaiskasvatus- ja esiopetustoimintaa.

Sekä varhaiskasvatussuunnitelma että esiopetuksen opetussuunnitelma ovat laajoja. Henkilöstöllä on oltava yhteneväinen näkemys voidakseen jalkauttaa suunnitelman lapsiryhmän arkeen. Tämä vaatii säännöllistä aikaa yhteisille keskusteluille.

Kuva: Pedagogisen toiminnan viitekehys (Paraisten kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2023). Viitekehystä voi käyttää myös esiopetuksessa.

Tavoitteellinen ja osallistava toiminta pohjautuu arvopohjaan, oppimiskäsitykseen, arvopohjaa ja oppimiskäsitystä tukevaan toimintakulttuuriin sekä monipuolisiin oppimisympäristöihin, huoltajien ja muiden yhteistyökumppanien kanssa tehtävään yhteistyöhön, erilaisiin työtapoihin ja lapselle tarjottavaan tukeen. Toiminnan suunnittelun lähtökohtina tulee olla lasten kiinnostuksen kohteet ja tarpeet sekä tärkeät lasten kasvuympäristöön liittyvät osa-alueet. Toinen lähtökohta ovat oppimisalueet. Edellytys laadukkaalle pedagogiselle toiminnalle on järjestelmällinen dokumentointi, arviointi ja kehittäminen. Monipuolisen osaamisen tavoitteiden tulee myös ohjata toiminnan suunnittelua.

Paraisten varhaiskasvatuksella ja esiopetuksella on seuraavat painopistealueet:

- Liikunta ja liikkuminen. *Vauhtia töppösiin – liikkumisen iloa saaristossa* -hankkeen avulla Paraisten varhaiskasvatus kehittää liikunnallista elämäntapaa.
- Ulkoilmapedagogiikka. Suunniteltu pedagoginen toiminta toteutetaan ulkona inspiroivassa ulkoilmaympäristössä.

- Kaksikielisyys. Paraisten kaupungin *Kielipolku – varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opas* on laadittu henkilöstön tueksi myönteisen asenteen luomiseksi toista kotimaista kieltä sekä muita kieliryhmiä kohtaan.
- Pedagoginen dokumentointi on työväline toiminnan seurantaan, arviointiin ja kehittämiseen. Pedagogisessa dokumentoinnissa dokumentoidaan sitä, mitä toiminnassa tapahtuu lasten, aikuisten ja ympäristön välillä. Dokumentointia analysoidessa henkilöstö saa näkemyksen siitä, miten se voi kehittää toimintaa edelleen.

Johtajuus

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen johtaminen on muuttunut radikaalisti viimeisten reilun viiden vuoden aikana. Samalla kun johtajan on johdettava muutostilanteita, hän on itse muutoksen keskellä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa pedagoginen johtaminen kytketään vahvasti toimintakulttuurin ja inklusion johtamiseen. Toimintakulttuurin ja sen inklusiivisuuden kehittäminen edellyttää pedagogiikan johtamista. Varhaiskasvatuksen kokonaisuuden johtaminen on tavoitteellista ja suunnitelmallista johtamista, arviointia ja kehittämistä. Se sisältää kaikki ne toimenpiteet, joilla luodaan edellytykset henkilöstön hyvälle työolosuhteille ja ammatillisen osaamisen ja koulutuksen hyödyntämiselle ja kehittämiselle. Se sisältää myös pedagogisen toiminnan edellytykset.

Pedagogisen johtamisen tulisi olla suurempi osa johtajan tehtäviä kuin mihin nyt on aikaa. Viimeisen vuoden aikana liian suuri osa päiväkodin johtajan / perhepäivähoidon ohjaajan ajasta on kulunut arjen suunnitteluun, koska henkilöstön poissaoloja on ollut paljon. Lisäksi päiväkodin johtajat ovat enenevässä määrin joutuneet itse sijaistamaan lapsiryhmissä, kun henkilöstön poissaoloja on ollut paljon eikä sijaisia ole ollut saatavilla. Kun henkilöstön vaihtuvuus on suuri eikä kelpoista henkilöstöä aina onnistuta rekrytoimaan, pedagogisen ohjauksen tarve kasvaa entisestään.

Varhaiskasvatukselle on myönnetty ajalle 1.8.2022–31.12.2023 valtion erityisavustusta johtamisen vahvistamiseksi. Erityisavustuksen avulla kehitetään jaettua johtajuutta, jossa pedagogikaan johtamiseen on riittävästi aikaa.

Varhaiskasvatuksen palveluohjausta on kehitetty muutaman vuoden ajan sen laadun parantamiseksi. Tällä hetkellä palveluohjausta hoitaa palveluohjaaja, joka neuvoo ja ohjaa perheitä, kun lapsi on aloittamassa varhaiskasvatuksessa. Palveluohjaaja on tiiviissä yhteydessä perheisiin haku- ja sijoittamisprosessin aikana. Palveluohjaaja on yksi ensimmäisistä kontakteista, kun perhe harkitsee muuttoa Paraisille. Palveluohjaaja tekee tiivistä yhteistyötä päiväkodin johtajien / perhepäivähoidon ohjaajan kanssa, kun lapsen sijoittamista suunnitellaan ja lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa.

Henkilöstöresurssit

Varhaiskasvatuksessa työskentelee varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatuksen sosionomeja, varhaiskasvatuksen lastenhoitajia, varhaiskasvatuksen erityisopettajia ja tarvittaessa resurssihoitajia tai avustajia. Jokaisen lapsiryhmän henkilöstö muodostaa moniammatillisen tiimin, jonka on oltava yhteen hioutunut ja noudatettava yhteisesti sovittuja asioita. Varhaiskasvatussuunnitelman / esiopetuksen opetussuunnitelman, painopistealueiden, kaupungin strategian ja uusien lakimuutosten jalkauttamiseen on oltava aikaa ja foorumeja. Henkilöstötiimille on näin ollen varattava aikaa yhteneväisen näkemyksen muodostamiseksi yhteisestä toimintakulttuurista. Henkilöstötiimin on konkretisoitava suunnitelmien sisältö toiminnaksi. Henkilöstön jäsenen vaihtuessa muodostuu aina uusi tiimi, ja siksi myös tiimiytymiseen on varattava aikaa.

Aikaa ja mahdollisuus on varattava myös pedagogisiin kokouksiin, joissa päiväkodin/perhepäivähoidon koko henkilöstö keskustelee erilaisista pedagogisista kysymyksistä. Lapsiryhmän henkilöstötiimille on lisäksi varattava aikaa ja mahdollisuus kokoontua viikoittain pedagogiseen kokoukseen. Jokaisella yksiköllä on kesäkuussa kehittämispäivä, jolloin päiväkotiperhepäiväkotien on suljettu ja lasten varhaiskasvatus järjestetään toisessa päiväkodissa/perhepäiväkodissa. Elokuussa koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestetään kick off -tapahtuma. Perheet ovat usean vuoden ajan saaneet maksuhelpotuksen kyseiseltä päivältä, jos lapsi ei ole osallistunut varhaiskasvatustoimintaan.

Yhä suurempi osa varsinkin opettajan ja erityisopettajan työajasta kuluu lapsen erilaisten pedagogisten dokumenttien laatimiseen. Pedagogiset dokumentit laaditaan yhteistyössä huoltajien, lapsen ja lapsiryhmän muun henkilöstön kanssa. Varhaiskasvatuksen kiertävä erityisopettaja vastaa siitä, että ryhmien henkilöstöllä on työkalut tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien lasten kanssa tehtävään arjen työhön.

Varhaiskasvatustalouteen ja varhaiskasvatussuunnitelmaan / esiopetuksen opetussuunnitelmaan tehtyjen muutosten myötä jokaisen ammattiryhmän työnkuva on muuttunut ja vastuu on kasvanut. Kaikki henkilöstöryhmät tarvitsevat täydennyskoulutusta saadakseen lisätietoa ja sisäistääkseen ohjausasiakirjoihin säännöllisesti tehtäviä muutoksia.

Yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaan noin 13 prosenttia opettajan ja erityisopettajan työajasta muodostuu suunnittelusta, arvioinnista ja toiminnan kehittämisestä (ns. SAK-ajasta). Tämä on keskimäärin viisi viikkotuntia opettajaa kohden. SAK-ajan aikana opettaja ei siis osallistu ryhmän toimintaan. Tämän ajan lisäksi ensisijaisesti opettaja, erityisopettaja ja sosionomi tarvitsevat aikaa huoltajien, mahdollisten terapeuttien ja muiden yhteistyökumppaneitten kanssa käytäviin keskusteluihin. Tehostetun tai erityisen tuen piirissä olevia lapsia koskevia verkostotapaamisia järjestetään säännöllisesti.

Useimmat yksiköt ovat auki klo 6.30–17.00, jotkut päiväkodit pidempäänkin. Pidempien aukioloaikojen kysyntä on lisääntynyt, mikä merkitsee sitä, että tarve päiväkotihenkilöstön lisäämiselle kasvaa. Vuoropäiväkotien Villa Kamomilla on tarvittaessa auki vuorokauden ympäri. Koska henkilöstön työaika ei kata koko päivää, opettajien ns. SAK-ajan, verkostotapaamisten, vanhempien kanssa käytävien keskustelujen, tiimikokousten ja koko yksikön pedagogisten kokousten mahdollistaminen päivään vaatii hyvää työaikasuunnittelua. Tämän ajan löytäminen on suuri haaste useimmissa yksiköissä. Yksi resurssihoitaja lisää jokaisessa lapsiryhmässä varmistaisi sen, että henkilöstö voisi olla enemmän läsnä lapsille.

Jotta yhteisiin henkilöstökokouksiin olisi aikaa ja mahdollisuus, yksiköt tarvitsevat vähintään joka toinen kuukausi yhden päivän, jolloin ne menevät kiinni viimeistään klo 14.30 ja henkilöstö pitää kahden tunnin kokouksen. Tämän lisäksi jokainen yksikkö tarvitsee toimintavuoden aikana vähintään kaksi kehittämispäivää, jolloin koko henkilöstö kokoontuu yhteisten pedagogisten kysymysten äärelle. Henkilöstökokousten pitäminen normaalina työaikana tukee henkilöstön hyvinvointia ja osoittaa, että varhaiskasvatuksen henkilöstö on Paraisten kaupungille tärkeä ja että kaupunki on vetovoimainen työnantaja.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tilat

Ohjausasiakirjojen mukaan tilat on suunniteltava ja niitä on käytettävä siten, että varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Sekä sisä- että ulkotilojen on siksi oltava virikkeellisiä. Tarvitaan erikokoisia huoneita, sekä isoja että pieniä. Yksi

Paraisten kaupungin varhaiskasvatuksen painopistealueista on ulkoilmapedagogiikka. Reilun viiden viime vuoden aikana päiväkotien pihoja on aktiivisesti kehitetty virikkeellisiksi oppimisympäristöiksi ja kehittäminen jatkuu.

Myös henkilöstö tarvitsee tarkoituksenmukaiset työtilat toiminnan suunnittelua, arviointia ja kehittämistä varten. Lisäksi tarvitaan kokoushuoneita erilaisia kokouksia, kuten tiimikokouksia, vanhempien kanssa käytäviä keskusteluja ja verkostotapaamisia varten. Monet terapeutit käyvät päiväkodeissa/perhepäiväkodeissa työskentelemässä esimerkiksi puheterapiaa, toimintaterapiaa ja fysioterapiaa tarvitsevien lasten kanssa.

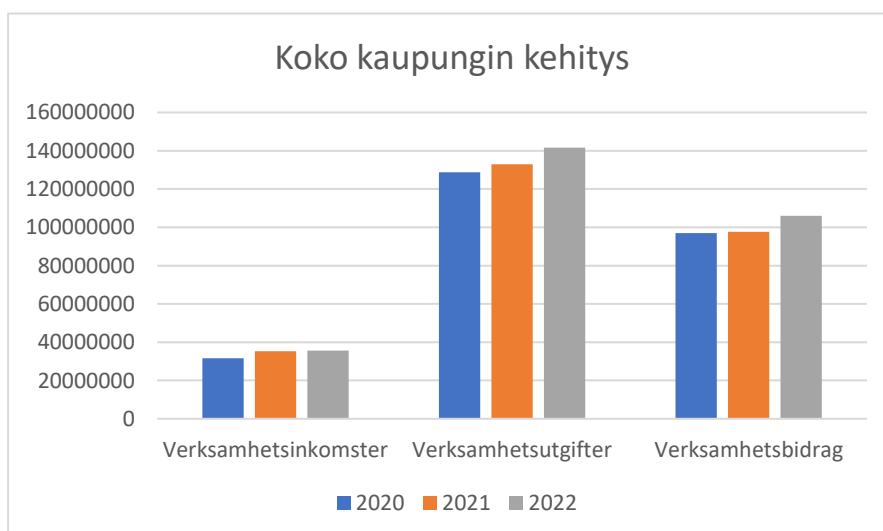
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kiinteistöihin on näin ollen panostettava. Olemassa olevien päiväkotien kiinteistöistä noin 2/3 on rakennettu päiväkodeiksi ja loput ovat muutettuja omakotitaloja tai muita rakennuksia. Useimmissa päiväkodeissa ei ole pienryhmätiloja, salia tai henkilökunnan työtiloja.

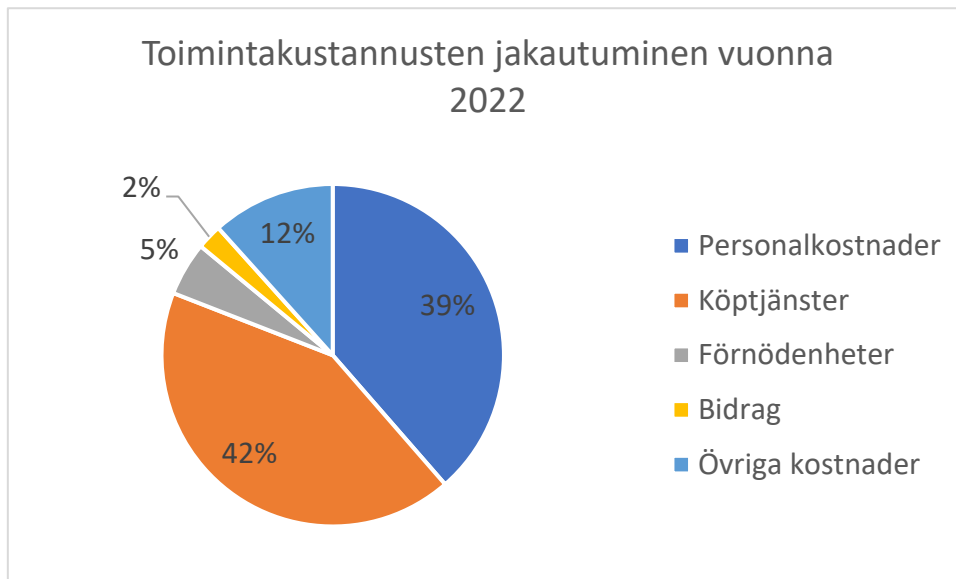
Talous

Ulkoisista tekijöistä johtuneet viime vuosien hyvin poikkeukselliset olosuhteet ovat vaikuttaneet sekä kaupungin toimintaan että talouteen. Koronaepidemia, maailmantilanne ja Ukrainan sota sekä siirtymineen uuteen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioon ovat tuoneet mukanaan suuria muutoksia kaupungille, mikä vuorostaan on vaikuttanut kaupungin talouteen. Vuodesta 2023 alkaen kaupungilla on edessään suuria muutoksia, jotka koskevat kaupungin kahta suurinta tulonlähdetä, verotuloja ja valtionosuuksia. Näiden kahden tulonlähteen kansalliset laskentatavat uudistuvat sote-uudistuksen myötä.

Paraisten kaupungin vuoden 2022 toimintakate on 106 059 513 euroa. Tämä toimintakate koostuu kaupungin toimintatuloista, jotka ovat 35,6 miljoonaa euroa, ja toimintakustannuksista, jotka ovat 141,7 miljoonaa euroa (josta 124,6 miljoonaa euroa on ulkoisia kustannuksia ja 17,1 miljoonaa euroa sisäisiä).

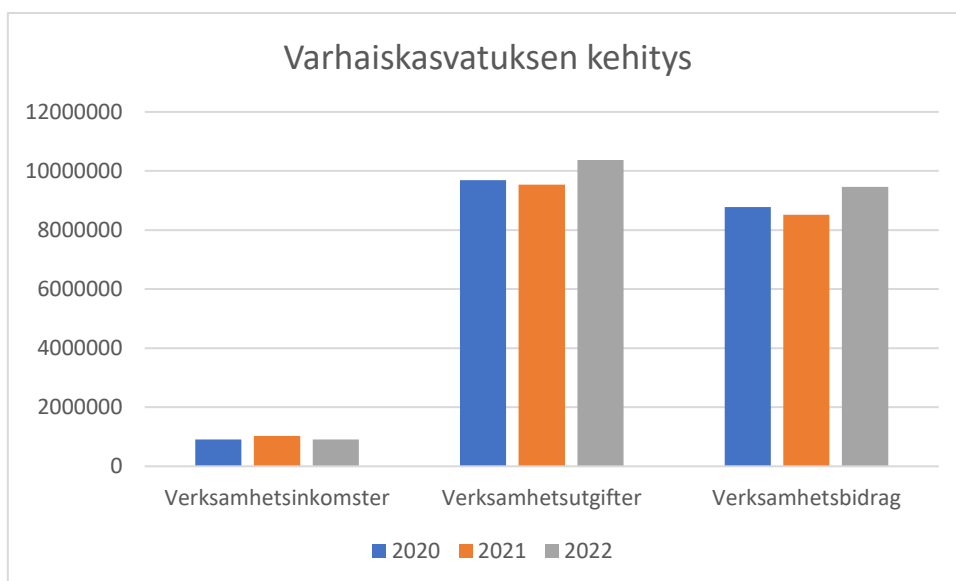
Kaupungin kaksi suurinta kustannuspaikkaa ovat henkilöstökustannukset ja palvelujen ostot. Vuonna 2022 kaupungin henkilöstökustannukset ovat 54,7 miljoonaa euroa ja ostopalvelut 59,9 miljoonaa euroa. (Palvelujen ostoihin sisältyvät Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirille maksettavat noin 22 miljoonaa euron kustannukset.)

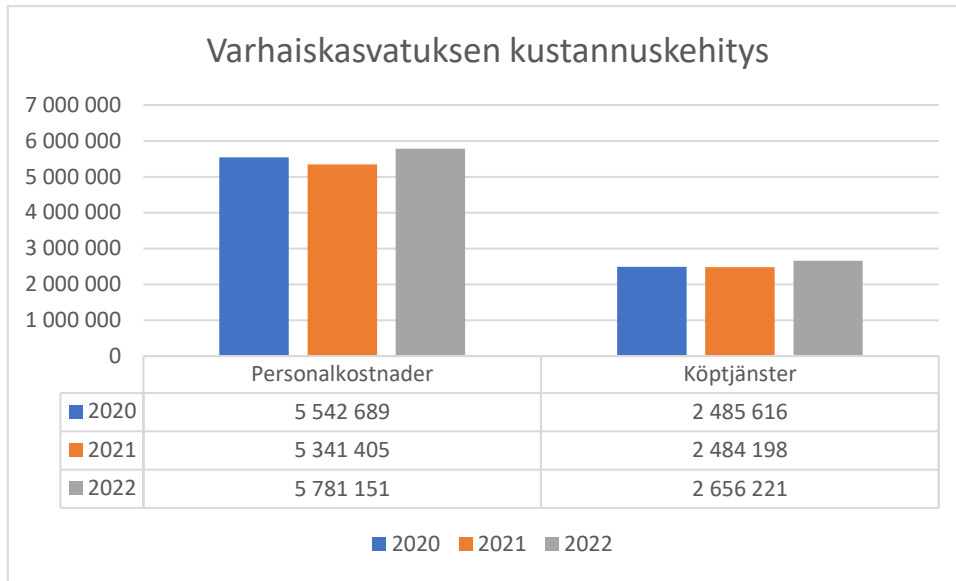

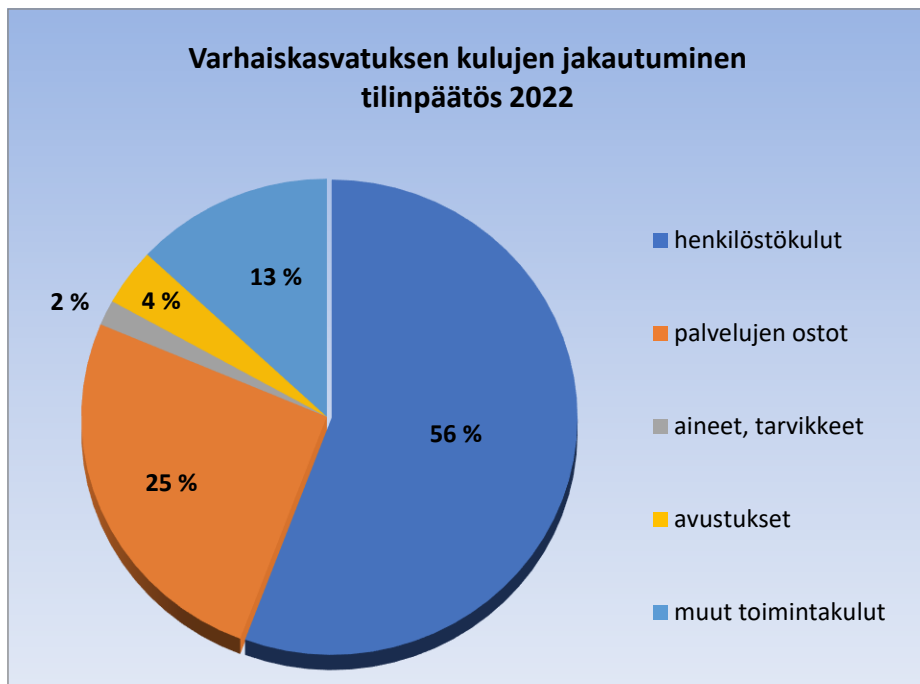
Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina tullut muutoksia varhaiskasvatuksen tuottamien palvelujen maksuperusteisiin. Kyseiset muutokset johtuvat valtakunnallisista päätöksistä, ja ne ovat vaikuttaneet varhaiskasvatuksen tuloihin. Paraisten kaupungissa varhaiskasvatuksen tulot ovat noin 900 000 euroa vuodessa, ja ne koostuvat suurelta osin varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muodossa saatavista tuloista.

Varhaiskasvatuksen suurin menoerä ovat henkilöstökustannukset, jotka muodostavat 10,6 prosenttia koko kaupungin henkilöstökustannuksista, eli 5,8 miljoonaa euroa. Kaupungin kaikista ostopalveluista 2,7 miljoonaa euroa on varhaiskasvatukseen liittyviä kustannuksia. Näistä ostopalveluista 52 prosenttia on ostopalvelupäiväkotien (2 kpl) kustannuksia. Varhaiskasvatuksen vuoden 2022 toimintakate on 9 463 021 euroa, kun vastaava summa vuonna 2021 oli 8 516 485 euroa.

Kaupungin kokonaiskirjanpitoarvosta 31.12.2022 kiinteistökanta muodostaa 48,3 miljoonaa euroa. Tästä kiinteistökannasta varhaiskasvatuksen kiinteistöt muodostavat noin 3,9 miljoonan euroa.

Yli puolet, 56 % varhaiskasvatuksen kokonaiskuluista on henkilöstökuluja. Yli puolet, 53 % vuonna 2022, palvelujen ostojen kuluista on ostopalvelupäiväkotien kuluja.

Kustannus / paikka oman toiminnan eri toimintamuodoissa, tilinpäätös 2022		
	€/ kuukausi / paikka, brutto	€/ vuosi / paikka, brutto
Perhepäivähoitaja	1 621	19 455
Perhepäiväkodit	1 188	14 260
Päiväkodit, yli 3-vuotiaat lapset	1 126	13 516
Päiväkodit, alle 3-vuotiaat lapset	1 701	20 409

Perhepäivähoitoon ja perhepäiväkoteihin sijoitetaan ensisijaisesti alle kolmevuotiaita lapsia.

Ostopalvelupäiväkodissa olevan yli 3-vuotiaasta lapsesta maksettava hinta on tällä hetkellä 912,57 – 1 186,00 € / kuukausi (866,94 – 1 126,70 € 5 prosentin alv-vähennyksen jälkeen). Alle 3-vuotiaista lapsista sekä esiopetuksesta ja täydentävästä varhaiskasvatuksesta maksettava hinta lasketaan ”perushinnan” kertoimella.

Varhaiskasvatuksen yksiköt

Varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelu on haastavaa. Ennusteita syntyvien lasten määrästä on käytettävissä, mutta on vaikea tietää, minkä ikäisenä lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa, millä kielellä tai millä alueella. Paikka- ja ryhmämääriä mukautetaan tarvittaessa vuosittain ja myös vuoden aikana.

Päiväkotien laskennalliset paikat lasketaan yhden työntekijän (varhaiskasvatuksen erityisopettajan, opettajan, sosionomin tai lastenhoitajan) ja seitsemän kolme vuotta täyttäneen lapsen mukaan, eli suhteessa 1/7. Jos päiväkodissa on alle kolmevuotiaita lapsia, lasten määrää vähennetään niin, että mitoitus neljä lasta yhtä työntekijää kohden, eli 1/4, ei ylity.

Yhden perhepäivähoitajan hoidettavana voi olla neljä lasta. Perhepäiväkodissa voi olla enintään neljä lasta perhepäivähoitajaa kohden, yhteensä lapsia saa olla enintään 12 ja perhepäivähoitajia kolme.

Kirjalansaari

Kirjalan päiväkotito

Kirjalan päiväkotito on kaksikielinen päiväkotito, jossa on suomen-, ruotsin- ja kaksikieliset ryhmät 1–5-vuotiaille lapsille. Päiväkotito on rakennettu kolmelle ryhmälle, ja tämän lisäksi päiväkodissa on ulkoryhmä, joka käyttää ryhmätilana lähimetsässä olevaa kotaa. Päiväkodissa on 75 laskennallista paikkaa. Toimintavuonna 2022–2023 päiväkodissa on 59 paikkaa. Vuonna 1982 rakennettu kiinteistö, jota on laajennettu vuonna 1992, on tarkoituksenmukainen ja joustava. Piha on virikkeellinen. Päiväkodissa on mahdollisuus pienryhmätoimintaan, sali ja työhuoneita henkilöstölle.

Lyhyen aikavälin sopeuttaminen (2–5 vuotta): Päiväkotito jatkaa nykyiseen tapaan tai niin, että viisivuotiaat siirtyvät Kirjala skolaan / esiopetukseen ja Nilsbyn kouluun / esiopetukseen, kansallisista linjauksista riippuen.

Kirjala förskola

Ruotsinkielinen esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus ovat samassa rakennuksessa Kirjala skolan kanssa. Tilat ovat tarkoituksenmukaiset pienelle enintään kymmenen lapsen ryhmälle. Esiopetus on auki lasten varhaiskasvatustarpeiden mukaan, tarvittaessa klo 6.30–17.00. Ryhmässä on oltava vähintään kaksi työntekijää, jotta opettajan ns. SAK-aika, vanhempien kanssa käytävät keskustelut ja verkostokeskustelut voitaisiin toteuttaa sekä aukioloajat kattaa. Koulujen lomien ajaksi toiminta siirtyy Kirjalan päiväkotitoon.

Lyhyen aikavälin sopeuttaminen (2–5 vuotta): Lapsimäärästä riippuen esiopetusryhmä jatkaa nykyiseen tapaan, esiopetus siirtyy Kirjalan päiväkotitoon tai viisivuotiaat, joiden on tarkoitus käydä koulua Kirjalassa, siirtyvät esiopetukseen, kansallisista linjauksista riippuen. Jos viisivuotiaat siirtyvät koululle, tilat on suunniteltava niin, että ne vastaavat kokopäiväisen toiminnan tarvetta.

Nilsbyn esiopetus

Suomenkielinen esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus toimivat Nilsbyn koulun yhteydessä olevassa rakennuksessa. Esiopetuksessa on normaalisti 14 laskennallista paikkaa. Nilsbyn esiopetus

on koeryhmä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa 1.8.2021–31.5.2024, minkä johdosta esiopetuksessa on myös viisivuotiaiden ryhmä 31.7.2023 saakka. Siihen asti esiopetuksessa on 21 laskennallista paikkaa. Esiopetus on auki lasten varhaiskasvatustarpeiden mukaan, tarvittaessa klo 6.30–17.00. Ryhmässä on oltava vähintään kolme työntekijää, jotta muun muassa opettajan ns. SAK-aika, vanhempien kanssa käytävät keskustelut ja verkostokeskustelut voitaisiin toteuttaa sekä aukioloajat kattaa. Koulujen lomien ajaksi toiminta siirtyy Kirjalan päiväkotiin.

Lyhyen aikavälin sopeuttaminen (2–5 vuotta): Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu päättyy 31.5.2024. Lapsimäärästä riippuen esiopetusryhmä jatkaa nykyiseen tapaan, esiopetus siirtyy Kirjalan päiväkotiin tai viisivuotiaat, joiden on tarkoitus käydä koulua Nilsbyssä, siirtyvät esiopetukseen, kansallisista linjauksista riippuen.

Keskusta

Koivuhaan päiväkoti

Koivuhaan päiväkoti on kaksikielinen päiväkoti, jossa on suomen-, ruotsin- ja kaksikieliset ryhmät 1–6-vuotiaille lapsille. Päiväkoti on rakennettu viidelle ryhmälle, kahdelle 21 lapsen ryhmälle ja kolmelle 14 lapsen ryhmälle. Päiväkodissa on 84 laskennallista paikkaa. Päiväkodin paikkamäärää on jouduttu lisäämään alueen suuren paikkatarpeen vuoksi. Viime vuosina paikkamäärä on ollut 90. Kiinteistö on rakennettu vuonna 1975 ja se peruskorjattiin vuosina 2013–2014 sisäilmaongelmien vuoksi. Vuodesta 2015 saakka on tehty vuosittain sisäilmamittauksia. Tammikuussa 2021 mittauksissa todettiin tarve rakennuksen tiivistämiseksi sekä uudisrakennusosassa alapohjan osittainen korjaustarve. Korjaustyöt käynnistettiin kesäkuussa 2021.

Tilat ovat tarkoituksenmukaiset ja joustavat, mutta niistä puuttuvat muun muassa pienryhmätilat ja työtilat henkilöstölle. Ulkoympäristö on vaihteleva ja virikkeellinen. Pihalla on kota. Tontilla on lisämoduulin mahdollistava rakennusoikeus.

Lyhyen aikavälin sopeuttaminen (2–5 vuotta): Noin 40 lapselle rakennettava lisämoduuli kasvattaisi paikkamäärää alueella, jolla paikkamäärä on kysyntää pienempi, lisäksi joustavuutta ja mahdollistaisi pienryhmätilat sekä työtilat henkilöstölle. Tämä edellyttää investointeja.

Ilman lisämoduulia päiväkodin laskennallista paikkamäärää on laskettava 84:stä 70:een, jotta nykyvaatimukset pienryhmätiloista ja henkilöstön työtiloista voidaan täyttää/saadaan täytettyä

Esiopetustoiminta saattaa siirtyä Koivuhaan koululle syksyllä 2025. Tarvittaessa on myös mahdollista, että viisivuotiaiden ryhmä, jonka on tarkoitus käydä Koivuhaan koulua, siirtyisi koulun tiloihin syksyllä 2026. Jos toiminta siirtyy koululle, tilat on suunniteltava niin, että ne vastaavat kokopäiväisen toiminnan tarvetta. Toiminta pienessä yksikössä vaatii tavallista enemmän henkilöstöä. Se vaatii myös tiiviimpää yhteistyötä koulun kanssa.

Satuniityn päiväkoti

Satuniityn päiväkoti on kaksikielinen päiväkoti, jossa on suomen- ja ruotsinkieliset ryhmät 1–5-vuotiaille lapsille. Päiväkoti on rakennettu neljälle ryhmälle ja siellä on 84 laskennallista paikkaa. Toimintavuonna 2023–2024 päiväkodissa toimii viisi ryhmää, koska kolme perhepäivähoitajaa on lopettanut vuoden 2022 aikana. Paikkamäärä on näin ollen 76. Kiinteistö on rakennettu vuonna 2009. Tilat ovat vain osittain tarkoituksenmukaiset eivätkä täytä nykypäivän vaatimuksia. Pienryhmätilat ja työtilat henkilöstölle puuttuvat. Piha ei valmistunut päiväkodin rakentamisen yhteydessä. Tästä syystä pihaa on kehitetty usean vuoden ajan, mutta se ei edelleenkään toimi täydellisesti. Lisäksi päiväkodin nykyinen tontti on suhteellisen pieni virikkeellisten pihatoimintojen ja lapsimäärän kannalta.

Lyhyen aikavälin sopeuttaminen (2–5 vuotta): Laskennallista paikkamäärää vähennetään 84:stä 63:een, jotta päiväkotiin saataisiin pienryhmätilat ja työtilat henkilöstölle. Noin 40 lapselle rakennettava lisämoduuli kasvattaisi paikkamäärää alueella, jolla paikkamäärä on kysyntää suurempi, lisäksi joustavuutta ja mahdollistaisi pienryhmätilat sekä työtilat henkilöstölle. Tämä edellyttää investointeja sekä Satuniityn tontin vieressä olevan tontin käyttöä. Päiväkodin tontin vieressä on toistaiseksi käyttämätön yleiseen toimintaan tarkoitettu tontti. Asemakaavamuutoksella ja uudella tonttijaolla tontille voitaisiin tarvittaessa muodostaa suurempi kokonaisuus varhaiskasvatusta varten.

Knattebo päiväkot

Knattebon päiväkodissa on kaksi ruotsinkielistä ryhmää 1–6-vuotiaille lapsille ja 35 laskennallista paikkaa. Kiinteistö on vuonna 1925 rakennettu entinen kaksikerroksinen omakotitalo. Yläkerta saa käyttää ainoastaan henkilöstö, joten ryhmätilat varsinaista toimintaa varten ovat pienet. Myös eteiset ovat pienet ja epätarkoituksenmukaiset. Päiväkodista puuttuu pienryhmätilat. Piha on iso ja luonnonkaunis.

Lyhyen aikavälin sopeuttaminen (2–5 vuotta): Nykyvaatimusten kannalta kiinteistö ei ole tarkoituksenmukainen ja se voidaan myydä.

Villa Kamomillan vuoropäiväkoti

Villa Kamomillan päiväkot on kaksikielinen vuoropäiväkoti 1–6-vuotiaille lapsille. Kiinteistö on entinen lastenkoti, joka on rakennettu kaksikerroksiseksi vuonna 2007 ja muutettu neljän ryhmän vuoropäiväkodiksi. Päiväkodissa on 56 laskennallista paikkaa. Toimintavuonna 2023–2024 päiväkodissa on 52 paikkaa. Eteinen on pieni ja wc-tilat ovat epätarkoituksenmukaiset päiväkotitoiminnalle. Tilat ovat kotoiset, mikä sopii hyvin ympärivuorokautiselle päiväkodille. Rakennuksessa on useita pieniä huoneita, mikä on hyvä pienryhmätoimintaa ajatellen. Keittiö on aivan liian pieni ja erillään lapsiryhmien tiloista ajatellen sitä, että siellä pitäisi laittaa ruokaa lasten kanssa iltaisin ja viikonloppuisin. Päiväkoti sijaitsee luonnonkauniilla alueella, jossa on mahdollisuus myös monipuoliseen ulkoilmapedagogiikkaan.

Lyhyen aikavälin sopeuttaminen (2–5 vuotta): Toiminta voitaisiin siirtää lähemmäs muuta ympäri vuorokauden avoinna olevaa toimintaa.

Perhepäiväkodit Junibacken, Näckrosen, Peukaloinen ja Vaahteramäki

Näissä kaksikielisissä perhepäiväkodeissa on toimintaa 1–3-vuotiaille lapsille. Alueella on neljä perhepäiväkotia, joissa kussakin on 12 lasta. Perhepäiväkodeissa on yhteensä 48 laskennallista paikkaa. Kiinteistöt ovat vuonna 2008 rakennettuja erillisomakotitaloja. Perhepäiväkotien henkilöstö valmistaa ruoan ja hoitaa siivouksen itse. Henkilöstö käyttää mahdollisimman pitkälti paikallisia raaka-aineita. Rakennukset on sijoitettu samaan pihapiiriin Tummelipuiston yhteyteen. Tilat toimivat periaatteessa hyvin perhepäiväkotitoiminnan kannalta, paitsi että eteiset ja wc:t ovat pienet ja epätarkoituksenmukaiset. Piha ei valmistunut talojen rakentamisen yhteydessä, sitä on kehitetty usean vuoden ajan ja sitä tulee kehittää edelleen.

Perhepäiväkodit Solgränd ja Solvind

Näissä kaksikielisissä perhepäiväkodeissa on toimintaa 1–3-vuotiaille lapsille. Perhepäiväkodeissa on yhteensä 20 laskennallista paikkaa. Kiinteistö on rakennettu vuonna 1950. Perhepäiväkotien henkilöstö valmistaa ruoan ja hoitaa siivouksen itse. Henkilöstö käyttää mahdollisimman pitkälti paikallisia raaka-aineita. Rakennuksessa on kaksi kerrosta. Eteiset ja wc-tilat ovat pienet ja epätarkoituksenmukaiset.

Pitkän aikavälin sopeuttaminen (10 vuotta): Kiinteistö voidaan mahdollisesti myydä kokonaissuunnitelmasta riippuen.

Perhepäivähoitajat (omassa kodissa)

Perhepäivähoitajien hoidettavana on neljä ensisijaisesti 1–3-vuotiasta lasta hoitajaa kohden.

Skräbböle

Pjukalan päiväkoti

Pjukalan päiväkoti on ruotsinkielinen päiväkoti, jossa on kolme lapsiryhmää 1–6-vuotiaille lapsille ja 56 laskennallista paikkaa. Toimintavuonna 2023–2024 päiväkodissa on 47 paikkaa. Osa entisen Åbolands folkhögskolanin kiinteistöstä on muutettu päiväkodiksi. Paraisten kaupunki vuokraa tiloja Barbara Heinoselta, viisivuotinen vuokrasopimus on valmisteilla.

Lyhyen aikavälin sopeuttaminen (2–5 vuotta): Koska Skräbböle skolan oppilaspohtja pienenee, esiopetustoiminta voitaisiin siirtää Skräbböle skolaan aikaisintaan syksyllä 2026. Jos toiminta siirtyy koululle, tilat on suunniteltava niin, että ne vastaavat kokopäiväisen toiminnan tarvetta. Esiopetus on auki lasten varhaiskasvatustarpeiden mukaan, tarvittaessa klo 6.30–17.00. Ryhmässä on oltava lisäyöntekijä, jotta muun muassa opettajan ns. SAK-aika, vanhempien kanssa käytävät keskustelut ja verkostokeskustelut voitaisiin toteuttaa sekä aukioloajat kattaa. Koulujen lomien ajaksi toiminta siirtyy Pjukalan päiväkotiin.

Ostopalvelupäiväkodit

Kaupungilla on Folkhälsan Valfärd Ab:n (Fyrklövernin päiväkoti) ja Föreningen Folkhälsan i Pargas rf:n (Bantiksen päiväkoti) kanssa ostopalvelusopimus yhteensä 133 laskennallisesta paikasta.

Fyrklövernin päiväkodissa on 61 paikkaa ja Bantiksen päiväkodissa 63 paikkaa. Hankinta ostopalvelupaikoista on tehtävä viimeistään syksyllä 2024 jotta sopimus voi astua voimaan 1.8.2025. Vaihtoehtoisesti voidaan päättää ottaa käyttöön palveluseteli. Ostopalvelupäiväkodit noudattavat voimassa olevia ohjausasiakirjoja ja kaupunki valvoo niiden toimintaa.

Nauvon kunta-alue

Päiväkoti Karusellen

Päiväkoti Karusellen on ruotsinkielinen päiväkoti, jossa on kolme lapsiryhmää 1–5-vuotiaille lapsille ja 49 laskennallista paikkaa. Toimintavuonna 2022–2023 päiväkodissa on 40 paikkaa. Päiväkodissa työskentelee myös suomenkielistä henkilöstöä. Päiväkoti peruskorjattiin vuosina 2019–2020 sisäilmaongelmien vuoksi. Kiinteistö on tarkoituksenmukainen ja piha on virikkeellinen. Pihalla on kota, joka täydentää lapsiryhmien toimintaa.

Esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus Kompis

Esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus toimivat samassa rakennuksessa Kyrkbackens skolan kanssa. Laskennallinen paikkamäärä on 14. Lapsimäärä vaihtelee vuosittain riippuen ikäryhmän koosta. Esiopetus on auki lasten varhaiskasvatustarpeiden mukaan, tarvittaessa klo 6.30–17.00. Ryhmässä on oltava lisäyöntekijä, jotta opettajan ns. SAK-aika, vanhempien kanssa käytävät keskustelut ja verkostokeskustelut voitaisiin toteuttaa sekä aukioloajat kattaa. Koulujen lomien ajaksi toiminta siirtyy Karusellenin päiväkotiin.

Korppoon kunta-alue

Korppoon päiväkoti

Korppoon päiväkodissa on suomen- ja ruotsinkielistä toimintaa 1–6-vuotiaille lapsille. Vuorohoitoa järjestetään tarvittaessa. Laskennallinen paikkamäärä on 35. Varhaiskasvatuksen tarve on kasvanut

viimeksi kuluneen vuoden aikana, ja kevätlukukaudella 2023 paikkamäärä on 33. Päiväkodin tilat ovat liian pienet suhteessa nykyiseen lapsimäärään. Suunnitelmaa henkilöstön työtilojen lisäämiseksi ja kehittämiseksi laaditaan parhaillaan. Päiväkoti toimii samassa rakennuksessa kirjaston, Skärgårdshavets skolan ja Ulkosaariston koulun kanssa. Päiväkodin pihan kehittämisestä lähivuosina on tehty suunnitelma.

Houtskarin kunta-alue

Houtskarin päiväkot

Houtskarin päiväkodissa on suomen- ja ruotsinkielistä toimintaa 1–6-vuotiaille lapsille ja 22 laskennallista paikkaa. Vuorohoitoa järjestetään tarvittaessa.

Päiväkoti sijaitsee Näsbyssä muiden palvelujen läheisyydessä. Kiinteistö on rakennettu useassa vaiheessa 1980-luvulla. Päiväkoti on peruskorjattu vuonna 2021 sisäilmaongelmien vuoksi ja sen tilat ovat tarkoituksenmukaiset. Eteinen ei ole tarkoituksenmukainen ja asia tulee korjata 2–5 vuoden kuluessa.

Iniön kunta-alue

Iniön päiväkot

Iniön päiväkodissa on ruotsinkielistä toimintaa 1–5-vuotiaille lapsille ja 14 laskennallista paikkaa. Suomenkielistä palvelua ja vuorohoitoa tarjotaan tarvittaessa. Päiväkoti muutti vuonna 2018 Fyreniin, jossa myös koulu ja kirjasto toimivat. Kiinteistö on tarkoituksenmukainen, vaikka pinta-alaa on vähän kirjaston ja koulun kanssa tehtävän yhteistyön vuoksi. Piha on luonnonkaunis ja virikkeellinen.

Kolme erilaista kokonaisuusvaihtoehtoa

Paraisten kunta-alueelta on ollut tarkasteltavana kolme laajempaa kokonaisuusvaihtoehtoa. Nauvon, Korppoon, Houtskarlin ja Iniön kunta-alueet tarvitsevat maantieteellisistä syistä yhden päiväkodin kunta-alueita kohden. Kaikissa ehdotuksissa säilytetään kaikki toimintamuodot: perhepäivähoito, perhepäiväkoti ja päiväkotiki.

Toimintavuonna 2026–2027 Paraisten kunta-alueella tarvitaan yhteensä noin 500 paikkaa. Tähän määrään sisältyy arviolta noin kolmen lapsen nettotulomuutto ikäryhmää kohden. Paikkamäärä sisältää myös ne paikat, joita tarvitaan lapsiryhmän pienentämiseksi, jotta tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien lasten tuen tarve voitaisiin täyttää.

Ennuste varhaiskasvatuksen lapsimääristä vuosina 2023–2028

Toimintavuoteen 2027–2028 saakka määrä perustuu kaupungin omaan ennusteeseen. Syksystä 2028 alkaen määrä perustuu Tilastokeskuksen ennusteeseen, jossa myös nettotulomuutto otetaan huomioon.

Nettotulomuutto on ollut keskimäärin +15 lasta viimeiset viisi vuotta. Selvityksessä Paraisten varhaiskasvatuksesta 2022 Vertikal Oy esittää, että nettotulomuutto kasvattaa ikäryhmää noin 3–5 lapsella vuodessa.

	2022–2023	2023–2024	2024–2025	2025–2026	2026–2027	2027–2028	2022–2028
1–5-vuotiaat	427	406	410	395	395	384	
Esiopetus	124	125	88	97	77	90	
Yhteensä	551	531	498	492	472	474	
Muutos		-20	-33	-6	-20	-2	-77

Nykytilanne: 471 kunnallista paikkaa ja 124 ostopalvelupaikkaa, yhteensä 591 paikkaa							
	2022-2023	*	#	2027-2028	*	#	Toimenpide
Kirjalansaari	Kirjala	75	59	Kirjala	75	73	Kaksivuotinen eo-kokeilu on päättynyt, 5-vuotiaat ovat palanneet Kirjalan pk:iin.
	Kirjala fsk	7	7	Kirjala fsk	7	7	
	Nilsbyn eo	21	21	Nilsby eo	7	7	Kaksivuotisen eo-kokeilu on päättynyt, 5-vuotiaat ovat palanneet Kirjalan pk:iin.
Keskusta	Koivuhaka	84	90	Koivuhaka	84	90	
	Satuniitty	84	76	Satuniitty	84	76	Pk:ssa on tilapäinen 10 lapsen ryhmä.
	Knattebo	35	35	Knattebo	35	35	
	Villa Kamomilla	56	52	Villa Kamomilla	56	52	
	Perhepäivähoito	12	12	Perhepäivähoito	12	12	
	Tennbyn perhepk:t	48	48	Tennbyn perhepk:t	48	48	
	Solhuset perhepk	20	20	Solhuset perhepk	20	20	
	Ostopalvelu	133	124	Ostopalvelu	133	124	
Skräbböle	Pjukala	56	47	Pjukala	56	47	
Kokonais- paikkamäärä		631	591		617	591	
Vaikutukset							
Lapset	Pienemmät lapsiryhmät. Lasten tuen tarve on helpompi ottaa huomioon myös silloin, kun tuen tarve syntyy toimintavuoden aikana.						
Toiminta	Noin 90 vapaata paikkaa toimintavuonna 2027–2028, jos jatkamme nykyiseen tapaan. Koivuhaan ja Satuniityn päiväkodeissa on liikaa lapsia. Niistä puuttuvat työtilat henkilöstölle ja tilat verkostotapaamisia varten. Villa Kamomillan lapsiryhmät ovat liian isoja huoneiden kokoon nähden. Knattebon tilat ovat epätarkoituksenmukaiset ja pieni henkilöstömäärä tekee päiväkodista haavoittuvan.						
Yhteiskunnalliset	Kaikki yksiköt ja toimintamuodot säilyvät. Paikkatarve Koivuhaan päiväkodin ottoalueella on jo nyt suurempi kuin tarjottavissa oleva paikkamäärä. Ruotsinkielinen esiopetus on hajautettu useaan päiväkotiin.						
Taloudelliset	Maksamme noin 90 tarpeettomasta paikasta.						

*Laskennallisen lapsimäärän suhdeluku on yksi työntekijä seitsemää kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden, eli 1/7. Villa Kamomillan ja Koivuhaan päiväkodeissa on tiloja, jotka on rakennettu enintään 14 lapsen ryhmälle.

Perhepäivähoidossa ja perhepäiväkodeissa suhdeluku on yksi työntekijä neljää lasta kohden, eli 1/4.

Päiväkodin paikkamäärä sisältää myös 1–3-vuotiaiden ryhmiä. Perhepäiväkotien ja perhepäivähoitajan paikkamäärä on sama riippumatta siitä, ovatko lapset yli vai alle kolmevuotiaita.

Vaihtoehto 1: 473 kunnallista paikkaa ja 63 ostopalvelupaikkaa, yhteensä 500 paikkaa																	
	2022-2023	*	#	2027-2028	*	#	Toimenpide										
Kirjalansaari	Kirjala	75	59	Kirjala	75	59											
	Kirjala fsk	7	7	Kirjala fsk	7	7											
	Nilsbyn eo	21	21	Nilsbyn eo	7	7	Kaksivuotinen eo-kokeilu on päättynyt, 5-vuotiaat ovat Kirjalan pk:ssa.										
Keskusta	Koivuhaka	84	90	Koivuhaka	126	118	Noin 40 paikan moduuli										
	Koivuhaan eo	0	0	Koivuhaan eo	21	21	Esiopetusryhmä (21 lasta) toimii koulun tiloissa.										
	Sagoängen	84	76	Sagoängen	63	54	Yksi ryhmä lakkautetaan										
	Knattebo	35	35	Knattebo	0	0	Toiminta lakkautetaan										
	Villa Kamomilla	56	52	Villa Kamomilla	44	44	Yksi ryhmä lakkautetaan										
	Familjedagvård	12	12	Familjedagvård	12	12											
	Tennby familjedh	48	48	Tennby familjedh	48	48											
	Solhusets fam.dh	20	20	Solhusets fam.dh	20	20											
	Köptjänst	133	124	Köptjänst	63	63	Ostopalveluja vähennetään puolella.										
Skräbböle	Pjukala	56	47	Pjukala	42	33	Förskolan i Skräbböle skola.										
	Skräbböle fsk	0	0	Skräbböle fsk	14	14	Esiopetus toimii Skräbböle skolassa										
Kokonaispaikkamäärää		631	591		543	500											
Vaikutukset																	
Lapset	Lapsiryhmien toiminnalle on enemmän tilaa. Lapsen oppimispolusta tulee eheämpi, kun henkilöstö seuraa lapsiryhmää esiopetukseen, joka toimii koulun tiloissa. Kaikki yksiköt eivät jatka, minkä vuoksi joidenkin lasten on vaihdettava paikkaa.																
Toiminta	Paikkamäärä vastaa ennusteen mukaista tarvetta. Ostopalvelupaikkoja on vähennetty. Kaikki yksiköt eivät jatka, mikä saattaa johtaa siihen, että osa henkilöstöstä joudutaan irtisanomaan. Tiedämme, että osalle henkilöstöstä eläkkeelle jääminen tulee ajankohtaiseksi muutaman vuoden kuluessa. Useat työntekijät ovat määräaikaisessa työsuhteessa, koska heillä ei ole muodollista kelpoisuutta. Suomenkielinen esiopetus ja esiopetus Skräbbölen alueella toimivat kokonaisuudessaan koulun kiinteistössä. Esiopetuksen ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä voidaan kehittää paremmin. Ruotsinkielisestä esiopetuksesta keskustassa on vielä tehtävä selvitys, koska toiminta ei mahdu Malms skolaan. Satuniityn päiväkodissa, Pjukala daghemissä ja Villa Kamomillan päiväkodissa on pienryhmätilat ja työtilat henkilöstölle. Päiväkodeissa on työtilat konsultoiville erityisopettajille.																
Yhteiskunnalliset	Koivuhaan päiväkodin alueen paikkamäärä vastaa kysyntää.																
Taloudelliset	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Knattebo lakkautetaan</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">-378 000 € (tilinpäätös 2022)</td> </tr> <tr> <td>Ostopalveluita vähennetään puolella</td> <td style="text-align: right;">-910 000 € (sopimuksen mukaiset kustannukset)</td> </tr> <tr> <td>Moduuli Koivuhaan päiväkotiin, vuotuinen vuokra</td> <td style="text-align: right;">130 000 €</td> </tr> <tr> <td>Vappariintietä pois jäävä vuokra</td> <td style="text-align: right;"><u>- 19 000 €</u></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">- 1 177 000</td> </tr> </table>							Knattebo lakkautetaan	-378 000 € (tilinpäätös 2022)	Ostopalveluita vähennetään puolella	-910 000 € (sopimuksen mukaiset kustannukset)	Moduuli Koivuhaan päiväkotiin, vuotuinen vuokra	130 000 €	Vappariintietä pois jäävä vuokra	<u>- 19 000 €</u>		- 1 177 000
Knattebo lakkautetaan	-378 000 € (tilinpäätös 2022)																
Ostopalveluita vähennetään puolella	-910 000 € (sopimuksen mukaiset kustannukset)																
Moduuli Koivuhaan päiväkotiin, vuotuinen vuokra	130 000 €																
Vappariintietä pois jäävä vuokra	<u>- 19 000 €</u>																
	- 1 177 000																

*Laskennallisen lapsimäärän suhdeluku on yksi työntekijä seitsemää kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden, eli 1/7. Villa Kamomillan ja Koivuhaan päiväkodeissa on tiloja, jotka on rakennettu enintään 14 lapsen ryhmälle.

Perhepäivähoidossa ja perhepäiväkodeissa suhdeluku on yksi työntekijä neljää lasta kohden, eli 1/4.

Päiväkodin paikkamäärä sisältää myös 1–3-vuotiaiden ryhmiä. Perhepäiväkotien ja perhepäivähoitajan paikkamäärä on sama riippumatta siitä, ovatko lapset yli vai alle kolmevuotiaita.

Vaihtoehto 2: 473 kunnallista paikkaa ja 63 ostopalvelupaikkaa, yhteensä 500 paikkaa							
	2022-2023	*	#	2027-2028	*	#	Toimenpide
Kirjalan saari	Kirjala	75	59	Kirjala	75	59	
	Kirjala fsk	7	7	Kirjala fsk	7	7	
	Nilsbyn eo	21	21	Nilsbyn eo	7	7	Kaksivuotinen eo-kokeilu on päättynyt, 5-vuotiaat ovat Kirjalan pk:ssa.
Keskusta	Koivuhaka	84	90	Koivuhaka	70	68	
	Koivuhaan eo	0	0	Koivuhaan eo	21	21	Esiopetusryhmä (21 lasta) toimii koulun tiloissa.
	Satuniitty	84	76	Satuniitty	105	90	Noin 40 paikan moduuli, yksi ryhmä lakkautetaan Satuniityn päiväkodista.
	Knattebo	35	35	Knattebo	0	0	Toiminta lakkautetaan.
	Villa Kamomilla	56	52	Villa Kamomilla	44	44	Yksi ryhmä lakkautetaan.
	Perhepäivähoito	12	12	Perhepäivähoito	12	12	
	Tennbyn perhepk:t	48	48	Tennbyn perhepk:t	48	48	
	Solhuset perhepk	20	20	Solhusets perhepk	20	20	
	Ostopalvelu	133	124	Ostopalvelu	63	63	Ostopalveluja vähennetään puolella
Skräbböle	Pjukala	56	47	Pjukala	42	33	Esiopetus toimii Skräbböle skolassa
	Skräbböle fsk	0	0	Skräbböle fsk	14	14	
Kokonaispaikkamäärä		631	591		547	500	
Vaikutukset							
Lapset	Lapsiryhmien toiminnalle on enemmän tilaa. Lapsen oppimispolusta tulee eheämpi, kun henkilöstö seuraa lapsiryhmää esiopetukseen, joka toimii koulun tiloissa. Kaikki yksiköt eivät jatka, minkä vuoksi joidenkin lasten on vaihdettava paikkaa.						
Toiminta	Paikkamäärä vastaa ennusteen mukaista tarvetta. Ostopalvelupaikkoja on vähennetty. Kaikki yksiköt eivät jatka, mikä saattaa johtaa siihen, että osa henkilöstöstä joudutaan irtisanomaan. Tiedämme, että osalle henkilöstöstä eläkkeelle jääminen tulee ajankohtaiseksi muutaman vuoden kuluessa. Useat työntekijät ovat määräaikaisessa työsuhteessa, koska heillä ei ole muodollista kelpoisuutta. Suomenkielinen esiopetus ja esiopetus Skräbbölen alueella toimivat kokonaisuudessaan koulun kiinteistössä. Esiopetuksen ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä voidaan kehittää paremmin. Ruotsinkielisestä esiopetuksesta keskustassa on vielä tehtävä selvitys, koska toiminta ei mahdu Malms skolaan. Satuniityn päiväkodissa, Pjukala daghemissä ja Villa Kamomillan päiväkodissa on pienryhmätilat ja työtilat henkilöstölle. Päiväkodeissa on työtilat konsultoiville erityisopettajille.						
Yhteiskunnalliset	Koivuhaan päiväkodin alueen paikkamäärä ei vastaa kysyntää. Satuniityn päiväkodin alueen paikkamäärä on liian suuri kysyntään nähden.						
Taloudelliset	Knattebo lakkautetaan - 378 000 € (tilinpäätös 2022) Ostopalveluita vähennetään puolella - 910 000 € (sopimuksen mukaiset kustannukset) Moduuli Satoniityn päiväkotiin, vuotuinen vuokra 140 000 € Vappariintietä pois jäävä vuokra - 19 000 € - 1 167 000 €						

*Laskennallisen lapsimäärän suhdeluku on yksi työntekijä seitsemää kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden, eli 1/7. Villa Kamomillan ja Koivuhaan päiväkodeissa on myös tiloja, jotka on rakennettu enintään 14 lapsen ryhmille.

Perhepäivähoidossa ja perhepäiväkodeissa suhdeluku on yksi työntekijä neljää lasta kohden, eli 1/4.

Päiväkodin paikkamäärä sisältää myös 1–3-vuotiaiden ryhmät, minkä johdosta tosiasiallinen lapsimäärä saattaa poiketa laskennallisesta lapsimäärästä. Perhepäiväkotien ja perhepäivähoitajan paikkamäärä on sama riippumatta siitä, ovatko lapset yli vai alle kolmevuotiaita.

Vaihtoehto 3: 473 kunnallista paikkaa ja 63 palvelusetelipaikkaa, yhteensä 500 paikkaa																			
	2022-2023	*	#	2027-2028	*	#	Åtgärd												
Kirjalan saari	Kirjala	75	59	Kirjala	75	59													
	Kirjala fsk	7	7	Kirjala fsk	7	7													
	Nilsbyn eo	21	21	Nilsbyn eo	7	7	Kaksivuotinen eo-kokeilu on päättynyt, 5-vuotiaat ovat Kirjalan pk:ssa.												
Keskusta	Koivuhaka	84	90	Koivuhaka	126	118	Noin 40 paikan moduuli.												
	Koivuhaan eo	0	0	Koivuhaan eo	21	21	Esiopetusryhmä (21 lasta) toimii koulun tiloissa..												
	Satuniitty	84	76	Satuniitty	63	54	Yksi ryhmä lakkautetaan.												
	Knattebo	35	35	Knattebo	0	0	Toiminta lakkautetaan.												
	Villa Kamomilla	56	52	Villa Kamomilla	44	44	Yksi ryhmä lakkautetaan.												
	Perhepäivähoito	12	12	Perhepäivähoito	12	12													
	Tennbyn perhepk:t	48	48	Tennbyn perhepk:t	48	48													
	Solhuset perhepk	20	20	Solhuset perhepk	20	20													
	Ostopalvelut	133	124	Ostopalvelut	63	63	Käyttöön otetaan palveluseteli.												
Skräbböle	Pjukala	56	47	Pjukala	42	33	Esiopetus toimii Skräbböle skolassa												
	Skräbböle fsk	0	0	Skräbböle fsk	14	14													
Kokonais- paikkamäärä		631	591		536	500													
Konsekvenser																			
Lapset	Lapsiryhmien toiminnalle on enemmän tilaa. Lapsen oppimispolusta tulee eheämpi, kun henkilöstö seuraa lapsiryhmää esiopetukseen, joka toimii koulun tiloissa. Kaikki yksiköt eivät jatka, minkä vuoksi joidenkin lasten on vaihdettava paikkaa.																		
Toiminta	<p>Paikkamäärä vastaa ennusteen mukaista tarvetta.</p> <p>Ostopalvelut lopetetaan ja käyttöön otetaan palveluseteli. Kaikki yksiköt eivät jatka, mikä saattaa johtaa siihen, että osa henkilöstöstä joudutaan irtisanomaan. Tiedämme, että osalle henkilöstöstä eläkkeelle jääminen tulee ajankohtaiseksi muutaman vuoden kuluessa. Useat työntekijät ovat määräaikaisessa työsuhteessa, koska heillä ei ole muodollista kelpoisuutta.</p> <p>Suomenkielinen esiopetus ja esiopetus Skräbbölen alueella toimivat kokonaisuudessaan koulun kiinteistössä. Esiopetuksen ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä voidaan kehittää paremmin.</p> <p>Ruotsinkielisestä esiopetuksesta keskustassa on vielä tehtävä selvitys, koska toiminta ei mahdu Malms skolaan.</p> <p>Satuniityn päiväkodissa, Pjukala daghemissä ja Villa Kamomillan päiväkodissa on pienryhmätilat ja työtilat henkilöstölle.</p> <p>Päiväkodeissa on työtilat konsultoiville erityisopettajille.</p> <p>Kaupungin henkilöstön/kiinteistöjen tarvetta on vaikea ennustaa. Kaupunki on velvollinen tarjoamaan kunnallista toimintaa, jos perhe toivoo sitä vaihtoehtoa.</p>																		
Yhteiskunnalliset	<p>Perheillä on erilaiset lähtökohdat, koska palveluseteli saattaa merkitä perheille kalliimpaa vaihtoehtoa. Lisää vaihtoehtoja, kun perheet voivat ostaa paikan toisesta kunnasta. Ostopalvelut lopetetaan ja käyttöön otetaan setelijärjestelmä.</p> <p>Koivuhaan päiväkodin ottoalueen paikkamäärä vastaa kysyntää.</p>																		
Taloudelliset	<table> <tr> <td>Knattebo lakkautetaan</td> <td>- 378 000 € (tilinpäätös 2022)</td> </tr> <tr> <td>Palvelusetelin kustannus</td> <td>- 680 400 € (setelin arvo 900 €)</td> </tr> <tr> <td>Palvelusetelin hallinnolliset kustannukset</td> <td>- 24 000 €</td> </tr> <tr> <td>Moduuli Koivuhaan päiväkotiin, vuotuinen vuokra</td> <td>130 000 €</td> </tr> <tr> <td>Vappariintietä pois jäävä vuokra</td> <td>- 19 000 €</td> </tr> <tr> <td></td> <td>- 971 400 €</td> </tr> </table>							Knattebo lakkautetaan	- 378 000 € (tilinpäätös 2022)	Palvelusetelin kustannus	- 680 400 € (setelin arvo 900 €)	Palvelusetelin hallinnolliset kustannukset	- 24 000 €	Moduuli Koivuhaan päiväkotiin, vuotuinen vuokra	130 000 €	Vappariintietä pois jäävä vuokra	- 19 000 €		- 971 400 €
Knattebo lakkautetaan	- 378 000 € (tilinpäätös 2022)																		
Palvelusetelin kustannus	- 680 400 € (setelin arvo 900 €)																		
Palvelusetelin hallinnolliset kustannukset	- 24 000 €																		
Moduuli Koivuhaan päiväkotiin, vuotuinen vuokra	130 000 €																		
Vappariintietä pois jäävä vuokra	- 19 000 €																		
	- 971 400 €																		

*Laskennallisen lapsimäärän suhdeluku on yksi työntekijä seitsemää kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden, eli 1/7. Villa Kamomillan ja Koivuhaan päiväkodeissa on myös tiloja, jotka on rakennettu enintään 14 lapsen ryhmille.

Perhepäivähoidossa ja perhepäiväkodeissa suhdeluku on yksi työntekijä neljää lasta kohden, eli 1/4.

Päiväkodin paikkamäärä sisältää myös 1–3-vuotiaiden ryhmät, minkä johdosta tosiasiallinen lapsimäärä saattaa poiketa laskennallisesta lapsimäärästä. Perhepäiväkotien ja perhepäivähoitajan paikkamäärä on sama riippumatta siitä, ovatko lapset yli vai alle kolmevuotiaita.